

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Олена ГРИБАНОВА

09 2023

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ
ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ
У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: 01 освіта / педагогіка

спеціальності: 012 дошкільна освіта

освітньо-професійної програми: дошкільна освіта

Укладач: Людмила ЧУЙКІНА

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії початкової
та дошкільної освіти
Протокол № 1 від “29” серпня 2023
Голова ЦК

(підпис)

Юлія ТИМОШЕНКО
(ініціали, прізвище)

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від “07” вересня 2023
Заступник директора з НМР

(підпис)

Альона ХОДАКОВСЬКА
(ініціали, прізвище)

2023 рік

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
	форма навчання	денна
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус дисципліни	обов'язкова
Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Кількість кредитів ЄКТС	4
Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Загальна кількість годин аудиторних лекцій	120 56 28
	практичних семінарських індивідуальні годин самостійної роботи	28 4 7 64
	Семестри	V, VI
	Вид контролю:	екзамен

2.ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення дисципліни: є професійна підготовка здобувачів освіти до організації роботи з дітьми дошкільного віку з формування логіко-математичної компетентності, мотивів пізнавальної діяльності, розвитку інтелектуальних почуттів та інтелектуальної готовності до навчання у школі в закладах дошкільної освіти у відповідності з вимогами Базового компоненту дошкільної освіти в Україні.

Завдання навчальної дисципліни:

- забезпечити засвоєння здобувачами освіти теоретичних основ методики, знати мету, завдання, зміст, методи, форми організації з формування елементарних математичних уявлень у закладі дошкільної освіти;
- навчати самостійно працювати з науковою, методичною, психолого-педагогічною літературою;
- творчо планувати і проводити роботу з дітьми дошкільного віку з навчання елементарної математики;
- навчати здійснювати індивідуальний і диференційований підхід;
- добирати і проводити дидактичні та логіко-математичні ігри за віковими групами на занятті і вповсякденній діяльності;
- здійснювати інтегративний підхід до логіко-математичного розвитку дошкільників.
- виготовляти і творчо використовувати різноманітну наочність, демонстраційну, роздавальну;
- широко використовувати народну педагогіку, передовий педагогічний досвід, інноваційні технології;
- розвивати математичні здібності, обдарування, вміння і навички, сприяти вихованню загально-людських рис особистості;
- здійснювати розвиток логіко-математичних компетенцій у дітей переддошкільного віку до успішного навчання математики в НУШ у тісній взаємодії з сім'єю;

-здійснювати діагностику математичного розвитку дошкільників, забезпечити становлення і розвиток гармонійної особистості.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувачі освіти мають оволодіти такими компетентностями:

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність спілкування державною мовою як усно так і письмово.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

ЗК 9. Здатність до організації проєктної діяльності, до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня

ЗК 10. Здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій; прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків

ЗК 12. Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань, доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності. Здатність діяти у відповідності з принципами академічної доброчесності

СК 7. Здатність до формування елементарних логіко-математичних уявлень у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку-

СК 11. Здатність до організації та керівництва ігровою, художньо-естетичною, пізнавально-дослідницькою діяльністю дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

СК 16. Здатність застосовувати знання, уміння і навички із циклу професійної підготовки, що є основою побудови змісту освітніх ліній Базового компоненту дошкільної освіти Державного стандарту дошкільної освіти для розв'язання практичних ситуацій і задач в реальному освітньому процесі закладу дошкільної освіти. СК 17. Здатність створювати і реалізовувати умови щодо формування технологічної компетенції на засадах інтеграції різних видів діяльності дітей дошкільного віку: предметно- практичній, конструктивній, предметно-ігровій, художньо - практичній, господарсько-побутовій; використовувати засоби сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувачі освіти мають оволодіти такими програмними результатами навчання:

РН5. Виявляти та узагальнювати результати діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій

РН7. Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти

РН8. Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН9. Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно- практичної, ігрової, пізнавальної) та організувати їх відповідно до освітніх програм

РН16. Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку

РН18. Організувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

РН20. Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти

Результати навчання визначені ВСП «Економіко-правничий фаховий коледж ЗНУ»:
РН21. Керувати власною активністю відповідно до особистісних цінностей з урахуванням умов, цілей, завдань освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти.

РН22. Інтерпретувати зміст і вимоги БКДО та варіативних програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України, обирати адекватні методики для їх забезпечення

Міждисциплінарні зв'язки: у процесі викладання курсу використовуються міждисциплінарні зв'язки з такими предметами: «Математика», та навчальними дисциплінами: «Інформаційні технології в роботі з дітьми та технічні засоби навчання», «Педагогіка», «Психологія», «Анатомія, фізіологія та гігієна дітей дошкільного віку», «Дошкільна лінгводидактика», «Методика зображувальної діяльності», «Основи природознавства з методикою ознайомлення з природою», «Основи корекційної педагогіки», «Організація роботи в ЗДО».

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

1. Вступ. Теоретичні основи методики формування елементарних математичних уявлень у дітей

Значення і завдання курсу. Виникнення і розвиток математики як науки. Історія розвитку натурального числа. Теоретичні основи формування поняття натурального числа. Письмова нумерація, система числення. Основні математичні поняття: множина, лічба, цифра, число, величина, вимірювання, геометричні фігури.

Історія розвитку методики формування елементарних математичних уявлень у дошкільників.

Зростаюча роль математичних знань у сучасному суспільстві.

Роль математичних знань у розумовому розвитку дітей дошкільного віку.

Формування логіко-математичної компетенції дошкільників.

Інтегративний підхід в організації занять з формування елементарних математичних уявлень в закладі дошкільної освіти. Загально-дидактичні принципи вивчення основ математики. Методи та засоби формування елементарних математичних уявлень.

Дидактичне оснащення занять з математики. Роль наочності у навчанні дітей дошкільного віку елементам математики. Види наочного матеріалу і вимоги до нього.

Дидактичні і розвиваючі ігри математичного змісту. Значення, структура, особливості проведення логіко-математичних ігор. Характеристика логіко-математичних ігор дошкільників: ігри на пошук закономірностей, відсутньої в ряді фігури; ігри-задачі на виділення ознак відмінностей; головоломки з паличками; ігри-вправи на перетворення геометричних фігур; комбінаторні ігри. Ключові поняття: множина, лічба, цифра, число, величина, вимірювання, геометричні фігури, операції з множинами, логіко-математичний розвиток, логіко-математична компетенція. В результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні знати:

- предмет, зміст, мету, завдання навчальної дисципліни; понятійний апарат теми;
- загально дидактичні принципи вивчення основ математики; методи та засоби формування елементарних математичних уявлень;
- види наочного матеріалу та вимоги до нього;
- особливості проведення логіко – математичних ігор.

вміти:

- орієнтуватися в методичній літературі;
- добирати наочність відповідно до призначення, віку дітей та завдань, які пропонуються вихованцям.

Практичні заняття

Аналіз програмових завдань з ФЕМУ відповідно до чинних програм.

Дидактичні і розвиваючі ігри математичного змісту.

Презентація логіко-математичних ігор.

Самостійна робота

Скласти анотацію на методичну літературу з методики формування елементарних математичних уявлень.

Виписати дидактичні принципи навчання.

В математичну скарбничку записати основні математичні поняття.

Розробити картотеку дидактичних і розвиваючих ігор математичного змісту за віковими групами.

Змістовий модуль 2.

2. Формування уявлень про кількість, лічбу та обчислення у дітей дошкільного віку

Програмові завдання з формування кількісних уявлень у дітей молодшого дошкільного віку відповідно до чинних програм. Особливості порівняння груп предметів за їх кількістю. Способи порівняння. Формування розуміння відносин рівності і нерівності. Роль різних аналізаторів у сприйнятті кількості предметів. Методичні прийоми роботи, їхнє ускладнення.

Програмові завдання з формування кількісних уявлень у дітей середнього дошкільного віку. Способи порівняння множин. Етапи розвитку у дітей діяльності лічби. Методика навчання кількісної і порядкової лічби у межах 5. Методика ознайомлення з цифрами. Навчання лічби за участю різних аналізаторів. Формування розуміння незалежності результату лічби від якісних ознак, розмірів, форми предметів, їх розташування в просторі. Розрізнення процесу лічби та його результату у межах 5-10.

Програмові завдання з формування кількісних уявлень у дітей старшого дошкільного віку. Формування понять „множина”, „елемент множини”. Способи порівняння множин. Розвиток у дітей уявлень про числа натурального ряду. Прийоми утворення чисел. Засвоєння дітьми лічби і відліку в межах 10. Розкриття зв'язків і відносин між числами натурального ряду, порядкове і кількісне значення числа. Вивчення складу числа в межах 5. Значення цих знань для підготовки дітей до розуміння змісту арифметичних дій. Прийоми ознайомлення з поділом цілого предмета на частини, формування розуміння відносин частини і цілого і частин між собою. Ознайомлення дітей з арифметичними задачами. Значення навчання складання та розв'язування арифметичних та логічних задач. Поняття арифметичної задачі, її структура.

Види і типи арифметичних задач в роботі з дошкільниками. Етапи роботи над арифметичними задачами. Навчання прийомів прилічування та відлічування. Ключові поняття: множина, елементи множини, лічба, об'єднання множин, цифра, число, накладання, прикладання, порівняння, еквівалентність, знаки $+$, $-$, $>$, $<$, $=$, склад числа, абстрагування, узагальнення, обчислення, арифметична задача, арифметичні дії, логічні задачі, економічні задачі. В результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні особливості сприймання множин дітьми раннього та дошкільного віку; програмові завдання щодо формування кількісних уявлень у дітей різних вікових груп відповідно до чинних програм; особливості організації освітнього процесу щодо формування кількісних уявлень у дітей різних вікових груп; види та типи арифметичних задач в роботі з дошкільниками; етапи роботи над арифметичними задачами; вміти: раціонально використовувати методичний арсенал (форми, методи, прийоми) під час організації та здійснення освітнього процесу з питання формування уявлень про кількість, лічбу та обчислювальну діяльність у дітей різних вікових груп.

Практичні заняття

Складання фрагментів конспектів занять з формування кількісних уявлень та їх аналіз.

Добір посібників і дидактичних ігор з формування кількісних уявлень. Складання арифметичних задач, добір наочності до них та презентація їх.

Самостійна робота:

Скласти картотеку дидактичних ігор математичного змісту для дітей дошкільного віку та презентувати їх.

Дібрати та виготовити наочність для ознайомлення дітей з різними типами задач.

Дібрати вправи – завдання на виявлення знань дітей про кількість і лічбу за віковими групами.

До математичної скарбнички дібрати усну народну творчість та твори художньої літератури, яку можна використати під час навчання дітей лічбі.

Скласти логічні задачі дітей старшого дошкільного віку.

Познайомитись з математичним посібником «Палички Д. Кюїзенера».

Творче індивідуальне завдання: скласти казку про цифри, виготовити наочність до неї.

3.Формування уявлень про величину предметів та способи її вимірювання

Особливості сприйняття розмірів предметів дітьми молодшого дошкільного віку. Програмові завдання і методичні прийоми з ознайомлення дітей з розмірами предметів в молодшому дошкільному віці. Методичні прийоми навчання дітей способів обстеження предметів.

Формування уявлень про величину предметів дітей середнього віку. Порівняння предметів за довжиною, шириною та товщиною. Особливості способів порівняння предметів шляхом прикладання і накладення, навчання серіаційного впорядкування предметів за величиною. Розуміння дітьми відносності величини предметів. Формування уявлень про вагу предметів.

Особливості виміральної діяльності у дітей старшого дошкільного віку. Прийомизастосування умовної мірки для вимірювання неперервних величин.

Можливості пізнання старшими дошкільниками загальноприйнятих мір як системи еталонів. Ознайомлення з загально-прийнятими одиницями вимірювання.

Ключові поняття: параметри величини (довжина, ширина, висота, товщина, вага, об'єм, маса), транзитивність, серіаційне впорядкування, умовна мірка.

В результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні знати:

- особливості сприймання величини дітьми дошкільного віку;
 - програмові завдання щодо ознайомлення з величиною предметів в різних вікових групах; методичні прийоми навчання способам обстеження предметів; особливості виміральної діяльності дошкільників; особливості ознайомлення із загальноприйнятими одиницями вимірювання дітей старшого дошкільного віку.
- вміти: раціонально використовувати методичний арсенал (форми, методи, прийоми) під час організації та здійснення освітнього процесу з питання формування уявлень про величину предметів та способи вимірювання у дітей різних вікових груп.

Практичні заняття

Складання конспектів занять з формування уявлень про величину предметів та навчання вимірювання та їх аналіз.

Добір дидактичних ігор і вправ з ознайомлення з розмірами предметів в різних вікових групах та презентація їх.

Самостійна робота

Добір дидактичних ігор та вправ на формування уявлень про величину предметів для

дітей різних вікових груп, виготовлення наочності.

Дібрати фольклорний матеріал щодо ознайомлення дітей з величиною (народні міри вимірювання).

Дібрати життєві ситуації, які можна використати для розвитку у дітей окоміру.

Творче завдання: скласти конспект математичної розваги для дітей старшого дошкільного віку з використанням елементів народної математики.

Змістовий модуль 3.

4. Формування уявлень про геометричні фігури і форму предметів

Особливості сприймання дітьми форми предметів і геометричних фігур. Особливості сприйняття й обстеження предметів у молодшому дошкільному віці.

Програмові завдання щодо формування уявлень про геометричні фігури та форму предметів відповідно до чинних програм. Навчання способам обстеження форми предметів. Засвоєння назв геометричних фігур, групування їх за формою (круглі, квадратні, трикутні).

Програмові завдання з ознайомлення з формою предметів в середньому дошкільному віці. Особливості знань дітей про геометричні фігури. Використання геометричних фігур як еталонів у пізнанні форми предметів. Удосконалювання знань дітей про форму предметів, способах їх обстеження. Прийоми ознайомлення з геометричними фігурами. Вправи у виборі за зразком і в групуванні геометричних фігур на заняттях з

математики й у різних видах творчої діяльності.

Можливості дітей старшого дошкільного віку узагальнювати геометричні фігури, визначати форму окремих частин. Аналіз програмових завдань з навчання сприйняття форми в старшому дошкільному віці. Методичні прийоми закріплення знань дітей про геометричні фігури (знаходити по слову, зразку, групувати за ознакою форми незалежно від інших ознак, визначати основні елементи фігур). Порівняння різних геометричних фігур і виділення ознак відмінності. Ігри і вправи на визначення форми предметів та перетворення геометричних фігур, їх класифікацію. Ключові поняття: геометричні фігури (круг, квадрат, трикутник, прямокутник, чотирикутник, багатокутник, куб, куля, циліндр, конус), моделювання, елементи геометричних фігур (кут, сторона, грань, ребро, вершина, основа), класифікація геометричних фігур. В результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні знати: особливості сприймання дітьми форми предметів та геометричних фігур;

- програмові завдання щодо формування уявлень про геометричні фігури та форму предметів відповідно до чинних програм в різних вікових групах;
- методичні прийоми навчання способам обстеження форми предметів;
- методичні прийоми ознайомлення з геометричними фігурами.

вміти:

- раціонально використовувати методичний арсенал (форми, методи, прийоми) під час організації та здійснення освітнього процесу з питання формування уявлень про форму і геометричні фігури у дітей різних вікових груп.

Самостійна робота:

Виготовити зразки геометричних фігур.

Виготовити розвиваючі ігри за власним вибором (використати на практиці для індивідуальної роботи з дітьми).

Познайомитись з дидактичним посібником «Блоки 3. Дьенеша»

Виготовити зразки – завдання на перетворення геометричних фігур.

Творче індивідуальне завдання: скласти казку про геометричні фігури.

5. Формування просторових уявлень у дошкільників

Особливості просторових орієнтувань у дітей. Програмові завдання з формування просторових уявлень у дітей молодшого дошкільного віку відповідно до чинних програм. Засвоєння назв парних напрямків. Прийоми закріплення орієнтування на собі, розрізнення правої і лівої сторін тіла. Орієнтування на інших об'єктах, освоєння дитиною основних просторових напрямків.

Особливості освоєння дітьми основних просторових напрямків у процесі пересування в середньому дошкільному віці. Ускладнення прийомів орієнтування дітей „від себе”. Диференціювати та позначати словами положення предметів у просторі (спереду, між, вище, нижче, далеко-близько), напрями (перед собою, за собою, в стороні). Ігри і вправи, що сприяють нагромадженню досвіду орієнтування в просторі при пересуванні.

Особливості орієнтування в просторі в старшому дошкільному віці. Встановлення просторових відносин у розташуванні предметів.

Навчання орієнтуванню в просторі в процесі активного пересування (при зміні виду руху, темпу, при русі з закритими очима і т.п.).

Прийоми формування в дітей умінь розрізняти просторові відносини між предметами і правильно їх називати. Прийоми розвитку орієнтування на площині. Орієнтування в приміщенні і на ділянці дитячого саду, у мікрорайоні, використання графічних схем для розвитку просторових орієнтувань. Ігри і вправи на збагачення просторових уявлень. Ключові поняття: просторові напрямки (вперед, назад, вгору, вниз, вліво, вправо), карти- схеми, лабіринти. В результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні знати: особливості просторових орієнтувань у дошкільників; програмові завдання щодо формування просторових уявлень в різних вікових групах; методичні прийоми навчання дітей орієнтуватись «на собі», «від себе», «від іншого предмета», в процесі активного пересування; вміти: раціонально використовувати методичний арсенал (форми, методи, прийоми) під час організації та здійснення освітнього процесу з питання формування просторових уявлень у дітей різних вікових груп.

Практичні заняття

Складання плану-карти, схем маршруту.

Самостійна робота

Виготовити зразки карток для вправління в зоровому і слуховому орієнтуванні на площині аркуша.

Дібрати ігри і вправи на збагачення просторових уявлень (використовувати на практиці для індивідуальної роботи).

Виготовити гру-лабіринт для дітей 4 – 5 року життя.

Скласти варіант завдання для графічного диктанту.

Змістовий модуль 4.

6. Формування уявлень у часі у дошкільників

Особливості сприйняття часу дітьми молодшого дошкільного віку. Програмові завдання з формування часових уявлень у дітей молодшого дошкільного віку. Значення діяльності дітей для розрізнення частин доби, необхідність точного словесного їх позначення. Методичні прийоми навчання дітей розрізнення частин доби (бесіди, спостереження, робота з картинками, словесні дидактичні ігри).

Обґрунтування програмних задач з розвитку часових орієнтувань у дітей

середнього дошкільного віку. Прийоми роботи з подальшого розширення уявлень дітей про частини доби, по закріпленню навичок правильного вживання їх назв, установлення їх послідовності. Ознайомлення з поняттями «доба», «сьогодні», «учора», «завтра». Орієнтація в часі (довго-довше, незабаром, раніше, потім, давно, тепер, швидко, повільно). Дидактичні ігри, що закріплюють знання дітей про частини доби в середній групі. Використовувати символічні засоби в різних видах діяльності.

Обґрунтування програмних задач з розвитку часових орієнтувань у дітей старшого дошкільного віку.

Ознайомлення з календарем як системою виміру часу. Методика ознайомлення з днями тижня, місяцями року, порами року. Розвиток здатності планувати в часі свою діяльність, регулювати її темп і ритм в залежності від відведеного часу і об'єму роботи. Ознайомлення з годинником, розвиток вміння орієнтуватися на циферблаті годинника. Дидактичні ігри і використання художньої літератури для закріплення знань про час.

Ключові поняття: рік, місяць, тиждень, доба, ранок, день, вечір, ніч, сьогодні, завтра, вчора, є, було, буде, властивості часу (плинність, періодичність, послідовність).

В результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні знати: особливості сприймання часу дошкільниками; програмові завдання щодо формування часових уявлень в різних вікових групах; методичні прийоми навчання дітей розрізненню частин доби, ознайомлення з поняттями «доба», «сьогодні», «учора», «завтра»; методику ознайомлення з днями тижня, місяцями року, порами року.

вміти: раціонально використовувати методичний арсенал (форми, методи, прийоми) під час організації та здійснення освітнього процесу з питання часових уявлень у дітей різних вікових груп.

Практичні заняття

Складання фрагментів конспектів занять з формування часових уявлень дошкільників та їх аналіз.

Самостійна робота

Дібрати дидактичні ігри на закріплення знань дітей про час.

Виготовити наочний матеріал для закріплення знань про час (про добу, дня тижня, пори року, модель годинника).

Дібрати літературні твори, народну мудрість про час.

Творче завдання:

скласти кросворд на тему «Час»;

скласти казку про годинник.

7. Наступність у роботі ЗДО і НУШ з формування елементарних математичних уявлень у дітей. Освітні лінії, компетентності, принципи навчання, методика формування знань і уявлень, форми організації освітнього процесу в стандартах Дошкільної освіти і Початкової освіти. Психологічний портрет дошкільника 6 річного віку.

Ключові поняття: наступність, форми наступності, НУШ, логіко-математична компетентність.

В результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні знати: вимоги НУШ до логіко-математичного розвитку випускників ЗДО;

- форми організації наступності у роботі ЗДО і школи;
- показники логіко-математичної компетентності дітей 6 року життя.

вміти:

- добирати математичні завдання для дітей 6 року життя з метою вивчення рівня сформованості логіко-математичної компетентності.

Семінарське заняття

«Наступність у роботі ЗДО та НУШ щодо формування логіко-математичної компетентності дитини»

Самостійна робота

Виконати порівняльний аналіз логіко-математичних уявлень дітей дошкільного відповідно до чинних програм і 1 класу школи (розділ «Математика»).

Скласти тести, завдання для дітей 6 року життя з метою вивчення рівня сформованості логіко-математичної компетентності (розділ математики – на вибір студента).

8. Математичний розвиток дитини в сім'ї

Форми роботи дошкільного навчального закладу з родиною з питань математичного розвитку дітей: доповіді на батьківських зборах, організація виставок наочного приладдя з описом їхнього використання, відкриті заняття з математики для батьків. Орієнтовний зміст занять і бесід батьків з дітьми.

В результаті вивчення теми здобувачі освіти повинні знати:

форми роботи ЗДО з родиною з питань математичного розвитку дітей.

вміти: планувати та організовувати різні форми роботи ЗДО з родиною з питань математичного розвитку дітей.

Семінарське заняття

«Математичний розвиток дитини в родині»

Самостійна робота:

Скласти рекомендації батькам з питань математичної підготовки дітей до школи.

Скласти модель різноманітних форми роботи ЗДО з родиною з питань математичного розвитку дошкільників.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

№ п / п	Назва розділів, тем (назва змістового модуля)	Загальний обсяг годин за навчальним планом	З них				Самостійне вивчення
			Аудиторних				
			Всього	Лекції	Семінари	Практичні (лабораторно-практичні)	
5 семестр		Змістовий модуль 1					
I.	Теоретичні основи методики формування елементарних математичних уявлень у дітей.	7	2	2	-	3	
1.1.	Організація занять з формування елементарних математичних	10	6	2	-	4	

	уявлень.						
1.2.	Дидактичне оснащення занять з ФЕМУ.	10	4	2	-	2	6
1.3.	Дидактичні ігри математичного змісту.	10	4	2	-	2	6
Змістовий модуль 2							
II.	Формування уявлень про кількість у дітей раннього і молодшого дошкільного віку.	6	2	2	-	-	4
III.	Формування уявлень про кількість, число, числа натурального ряду, розвиток лічильної діяльності у дітей середнього дошкільного віку.	10	4	2	-	2	6
IV	Формування уявлення про кількість, число, числа натурального ряду, розвиток лічильної діяльності у дітей старшого дошкільного віку.	8	4	2	-	2	4
V.	Формування уявлень про величину у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	7	2	2	-		5
VI.	Формування уявлень про величину у дітей старшого дошкільного віку.	7	2	-	-	2	5
	Всього у 5 семестрі		28	14		14	47
6 семестр Змістовий модуль 3							
VII.	Формування уявлень про геометричні фігури у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	8	4	2	-	2	4
VIII.	Формування уявлень про геометричні фігури у дітей старшого дошкільного віку.	10	6	2	-	2	4
IX.	Формування орієнтування в просторі у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	8	4	2	-	2	4
X.	Формування орієнтування в просторі у дітей старшого дошкільного віку.	8	4	2	-	2	4
Змістовий модуль 4							
XI.	Формування орієнтування в часі у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	8	4	2	-	2	4
XII.	Формування орієнтування в часі у дітей старшого дошкільного віку.	6	4	2	-	2	2
XIII.	Наступність ЗДО і НУШ у формуванні елементарних математичних уявлень.	4	2	-	2	-	2
XIV	Математичний розвиток дитини в сім'ї.	5	2	-	2	-	3

	Всього у 6 семестрі Екзамен		28	12	4	1	46
	Всього:	120	56	28	4	24	64

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи методики формування елементарних математичних уявлень у дітей.	2
2	Організація занять з формування елементарних математичних уявлень.	2
3	Дидактичне оснащення занять з ФЕМУ	2
4	Дидактичні ігри математичного змісту	2
5	Формування уявлень про кількість у дітей раннього і молодшого дошкільного віку.	2
6	Формування уявлень про кількість, число, числа натурального ряду, розвиток лічильної діяльності у дітей середнього дошкільного віку	2
7	Формування уявлень про кількість у дітей старшого дошкільного віку.	2
8	Формування уявлень про величину у дітей молодшого і середнього дошкільного віку	2
9	Формування уявлень про геометричні фігури у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	2
10	Формування уявлень про геометричні фігури у дітей старшого дошкільного віку.	2
11	Формування орієнтування в просторі у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	2
12	Формування орієнтування в просторі у дітей старшого дошкільного віку.	2
13	Формування орієнтування в часі у дітей молодшого і середнього дошкільного віку	2
14	Формування орієнтування в часі у дітей старшого дошкільного віку	2
	РАЗОМ	28

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ,ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практичне заняття 1. Організація занять з формування елементарних математичних уявлень.	4
2	Практичне заняття 2. Дидактичне оснащення занять з ФЕМУ.	2
3	Практичне заняття 3. Дидактичні ігри математичного змісту.	2

4	Практичне заняття 4. Формування уявлення про кількість, число, числа натурального ряду, розвиток лічильної діяльності у дітей старшого дошкільного віку.	2
5	Практичне заняття 5. Формування уявлень про величину у дітей старшого дошкільного віку.	2
6	Практичне заняття 6. Формування уявлень про геометричні фігури у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	2
7	Практичне заняття 7. Формування уявлень про геометричні фігури у дітей старшого дошкільного віку	2
8	Практичне заняття 8. Формування орієнтування в просторі у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	2
9	Практичне заняття 9. Формування орієнтування в просторі у дітей старшого дошкільного віку.	2
10	Практичне заняття 10. Формування орієнтування в часі у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	2
11	Практичне заняття 11. Формування орієнтування в часі у дітей старшого дошкільного віку.	2
13	<i>Семінарське заняття</i> Наступність ЗДО і НУШ у формуванні елементарних математичних уявлень.	2
14	<i>Семінарське заняття</i> Математичний розвиток дитини в сім'ї.	2
Всього		28

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи методики формування елементарних математичних уявлень у дітей.	3
2	Організація занять з формування елементарних математичних уявлень.	4
3	Дидактичне оснащення занять з ФЕМУ.	6
4	Дидактичні ігри математичного змісту.	10
5	Формування уявлень про кількість у дітей раннього і молодшого дошкільного віку.	4
6	Формування уявлень про кількість, число, числа натурального ряду, розвиток лічильної діяльності у дітей середнього дошкільного віку	6
7	Формування уявлень про кількість у дітей старшого дошкільного віку.	4
8	Формування уявлень про величину у дітей молодшого і середнього дошкільного віку	5
9	Формування уявлень про величину у дітей старшого дошкільного віку	5
10	Формування уявлень про геометричні фігури у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	8
11	Формування уявлень про геометричні фігури у дітей старшого дошкільного віку.	8
12	Формування орієнтування в просторі у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	6

13	Формування орієнтування в просторі у дітей старшого дошкільного віку.	1
14	Формування орієнтування в просторі у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	7
15	Формування орієнтування в просторі у дітей старшого дошкільного віку.	4
16	Формування орієнтування в часі у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	4
17	Формування орієнтування в часі у дітей старшого дошкільного віку.	4
18	Формування орієнтування в просторі у дітей молодшого і середнього дошкільного віку.	4
19	Наступність ЗДО і НУШ у формуванні елементарних математичних уявлень	6
20	Математичний розвиток дитини в сім'ї.	3
	Всього годин	64

Індивідуальне завдання

Завдання 1

1. Скласти конспект інтегрованого заняття з ФЕМУ в старшій групі тема : «В країні Математики»; (10 балів)
2. Створити анімаційну гру з формування математичних уявлень в ознайомленні з цифрою, множиною, геометричними фігурами, арифметичними задачами. (10 балів)

8. Види контролю і система накопичення балів

Кожне практичне заняття передбачає виконання завдань, які максимально оцінюються у 2 бали.

2 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав усі завдання, виявив творчий підхід до їх виконання; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади, виявив навички взаємодії з аудиторією.

1 бал отримує студент, який має зауваження щодо виконання завдань або виконав правильно 50% завдань; під час презентації мав певні труднощі.

0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття.

**Шкала оцінювання: національна та ECTS, критерії оцінювання
змісту знань і умінь**

<i>100 – бальна шкала</i>	<i>ECTS</i>	<i>4-бальна шкала</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
0-34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)	<i>FX</i>	<i>незадовільно</i>	здобувач освіти орієнтується у змісті навчального матеріалу з методики формування елементарних математичних уявлень, не застосовує інформацію у відборі програмових завдань, мети та моделювання занять з логіко-математичного розвитку для дітей дошкільного віку, не орієнтується в особливостях організації занять з дітьми, проявляє необізнаність у тематиці занять та програмовому матеріалі з логіко-математичному розвитку дітей дошкільного віку.
35-49 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	<i>F</i>		
50-59			
60-64	<i>E</i>	<i>задовільно</i>	здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, допускає помилки й неточності, слабка орієнтація у змісті навчального матеріалу з методики формування елементарних математичних уявлень; репродуктивний підхід до моделювання заняття з логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку; естетична непривабливість власної наочності до занять; фрагментарність знань щодо програмових завдань розділів програм дошкільної освіти з ФЕМУ;
65-69			
70-74			
75-79	<i>C</i>	<i>добре</i>	здобувач освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією. Показує знання з окремих понять з ФЕМУ, обізнаність із змістом навчального матеріалу з логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку, метою та програмовими завданнями розділів програм з дошкільної освіти логіко-математичного розвитку; здійснює свідомий підхід до моделювання заняття з використанням ІКТ, до оцінювання та забезпечення якості виконуваних робіт; допускає незначні помилки у підборі методів та прийомів навчання; показує знання вікових та психологічних особливостей логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку, виявляє вміння до оцінки результатів інтелектуальної діяльності та пізнавальної сфери дитини.
80-84			
85-89	<i>B</i>		
90-93	<i>A</i>	<i>відмінно</i>	здобувач освіти має гнучкі знання в межах вимог навчальної програми, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв’язувати проблеми. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення. Показує сформовані базові знання та вміння з методики формування елементарних математичних уявлень. Усвідомлює поняття змісту пізнавального розвитку (добір математичних завдань, дидактичних ігор для взаємозв’язку сенсорно-пізнавального, логіко-математичного, дослідницького характеру; використовує термінологію; показує обізнаність із змістом, метою та завданнями навчання програм з дошкільної освіти дітей дошкільного віку з ФЕМУ, здійснює творчий підхід, до моделювання заняття з використанням ІКТ, до оцінювання та забезпечення якості виконуваних робіт; показує знання вікових та психологічних особливостей логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку, виявляє вміння до оцінки результатів інтелектуальної діяльності та пізнавальної сфери дитини.
94-97			
98-100			

9. Рекомендована література

Основна

1. Базовий компонент дошкільної освіти України. - К: 2021
2. Дитина. Програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років / наук. кер.: О.В.Проскура, Л.П.Кочина, В.У.Кузьменко, Н.В.Кудикіна. – 3-є вид. доопр. та доп. – К.: Київ. Ун-т ім.Б.Грінченка. 2019. – 492.
3. Дитина в дошкільні роки: комплексна освітня програма / автор. колектив; науков. керівник К.Л. Крутій. – Запоріжжя: тов. «ЛТПС» ЛТД, 2018. – 160с.
4. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція).У2ч.Ч.П. від трьох до шести (семи) років / Аксьонова О.П., Аніщук А.М., Артемова Л.В.[та ін.]; наук. кер.О.Л.Кононко. – Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2020.- 452с
5. Світ дитинства: комплексна освітня програма для дошкільних навчальних закладів / упоряд. О.М.Байер, Л.В.Батліна, А.М.Богущ та ін.; наук. Керівник акад.. А.М.Богущ; за заг. ред. Л.В.Батліної. – Тернопіль : Мандрівець, 2015. – 200с.
6. Державна національна програма „Освіта” (Україна ХХІ сторіччя).
7. Закон України „Про дошкільну освіту”.
http://www.mon.gov.ua/img/zstored/files/zakon_zso.doc
8. Баглаєва Н.І. Логіко-математичний розвиток дошкільника. – К., 2019.
9. Щербакова К.Й. Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. – К.: Вища школа, 1996.
10. Конфорович А.Г., Лебедева З.Є. Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. – К., 1976.
11. Старченко В.А. Логіко-математична компетентність та її формування в дошкільному віці. – К., 2019.
12. Загальнотеоретичні основи природничо-математичної освіти дітей дошкільного віку. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» / автор та укладач А.В. Сазонова. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 248 с.
13. Пироженко Т. Методичні аспекти реалізації освітньої лінії «Дитина в сенсорно- пізнавальному просторі» / Т. Пироженко, М. Машовець, О. Коваленко // Вихователь-методист дошкільного навчального закладу. – 2013. – № 2. – С.4 – 9.
14. Степанова Т.М. Індивідуалізація і диференціація навчання математики дітей старшого дошкільного віку. Монографія / Т.М. Степанова. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 208 с.
15. Щербакова К.Й. Методика формування елементів математики у дошкільників / К.Й.Щербакова. – К.: В-во Європейського університету, 2011. – 262 с.

Інтернет посилання

1. Посилання на курс в системі електронного забезпечення навчання Moodle:
<https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=894>
2. Березовська Людмила ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ навчальний посібник Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу «Південно-український національний педагогічний

університет імені К. Д. Ушинського» 2022 рік

<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/13507/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A2%D0%9C%D0%A4%D0%95%D0%9C%D0%A3%20281%29.pdf>

3. Крутій К.Л. Проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу як умоварозвитку здібностей дитини.[Електронний ресурс]:
http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp1/Krutij.pdf
- 4.Цікаві цифри: Використання прийомів ейдетики при ознайомленні з цифрами / Авт. –упор. О.О. Яловська. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. – 128 с.
- 5.Сидоренко Т.М Формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільноговіку
<http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15544/1/42.pdf>
 1. Інтегровані заняття з логіко-математичними завданнями
<https://www.pedrada.com.ua/article/1551-ntegrovan-zanyattya-z-logko-matematichnimi-zavdanniyami>
- 6.Картотека дидактичних ігор з логіко-математичного розвитку. Молодша група
<https://vseosvita.ua/library/kartoteka-didakticnih-igor-z-logiko-matematichnogo-rozvitku-molodsa-grupa-253055.html>
- 7.Досвід роботи «Дидактичні ігри і вправи логіко-математичного спрямування для дітейдошкільного віку» <https://vseosvita.ua/library/dosvid-roboti-didacticni-igri-i-vpravi-logiko-matematichnogo-spramuvanna-dla-ditej-doskilnogo-viku-377432.html>
8. Нова українська школа : poradnik dla vchitelja / za zag. red. N. M. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.

